

Blauwe revolutie, ook in Nederland mogelijk?

Door Jeroen van Stokkom, directeur Coppens International bv

Jos Scheerboom vroeg me i.v.m. het 20-jarig bestaan van dit blad om mijn visie te geven op de huidige en toekomstige situatie van de aquacultuur, in Nederland en daarbuiten. Een hele eer, wat ik volgens Jos vooral te danken heb aan het feit dat ik nog geen 10 jaar geleden als student visteelt enkele van mijn toen nog overdadige hoeveelheid aan vrije uren opofferde om mede te zorgen dat dit blad steeds weer een nieuwe oplage krijgt. Met heel veel plezier overigens. Wellicht heb ik het ook te danken aan het feit ik sinds enkele jaren de positie van commercieel directeur van Coppens international bv bekleed en in die functie de afgelopen 8 jaar een netwerk aan nationale en internationale contacten actief in de aquacultuur heb kunnen opbouwen.

Tijdens een van de eerste colleges van het vak 'Inleiding in de Visteelt' gegeven door professor Huisman leerden we het al; Nederland is geen goed land voor visteelt. Het klimaat is te warm voor koudbloedigen als salmoniden en het water is te koud voor tropische vissen als tilapia. Bovendien zijn de temperatuurschommelingen van het oppervlaktewater groot. Het water is te chemisch vervuild en biologisch besmet omdat

we in de delta zitten van grote rivieren die door geïndustrialiseerde landen stromen als Duitsland, Frankrijk en België. Tenslotte zijn arbeid en energie hier duur, is er veel oog voor milieu belasting en is de publieke opinie tegen bio-industrie.

Een studiejaar later tijdens 'integratie vak visteelt' kregen we college van dhr. Heinsbroek. Hier leerden we dat met behulp van veel technologie het mogelijk was om ook in deze viskweekvriendelijke omgeving vis te produceren. Maar wat je daar allemaal wel niet voor nodig hebt. Een vergunning, een waterbron, verwarming, ontijzering, een geïsoleerd gebouw, bakken, pijpen, pompen, filters, voedersystemen, afvoer mogelijkheden etc. etc. Wat we daarvan leerden? Het is mogelijk maar het blijft behelpen.

Nu zul je denken dat na deze mededeling alleen echte die-hards of personen zonder enige realiteitszin besloten de studie te

continueren. Echter niets is minder waar. Want wat je in Wageningen ook al snel te horen krijgt is dat je voor een afgestudeerd visteelt ingenieur de mogelijkheden in Nederland misschien klein zijn maar in de wereld groot. En omdat je net hebt ervaren dat je je zonder je ouders goed redden kunt, ligt er voor een pas afgestudeerde visteelt ingenieur dus geen strobreed in de weg op weg naar een succesvolle carrière in de visteelt.

15 jaar later zit ik niet in het buitenland maar wel in de visteelt. Maar eigenlijk toch niet helemaal. Want de organisatie waarvoor ik werkzaam ben is toeleverend aan de visteelt en zou niet kunnen bestaan zonder het buitenland. Naar schatting 85% van de omzet en wellicht nog meer van het resultaat komen uit het buitenland. Als er investeringen gedaan worden ten behoeve van de productie van visvoer, zijn die slechts

verantwoord vanwege de verwachtingen voor de exportmarkten.

Geen echt positief verhaal van iemand in dit medium voor viskwekers die het moet hebben van deze markt. Maar ik denk dat het realistisch is. Er zijn en blijven zeker mogelijkheden voor de Nederlandse meerwal-, siervis-, tilapia-, steur-, snoekbaars-, tarbot-, zeebaars- en palingkwekers. Maar deze staan niet in verhouding met ontwikkelingen zoals je ze in het buitenland kunt tegenkomen.

Tijdens mijn stage in Chili in 1994 in de zalmkweek kon ik het zelf ervaren. Als alle vereiste omstandigheden aanwezig zijn zodat de product kwaliteit en de kostprijzen kloppen en de markt voor het product is er, dan kan de visteelt zich echt ontwikkelen. De laatste decennia hebben dergelijke ontwikkelingen ook op andere locaties met andere soorten plaatsgevonden. De

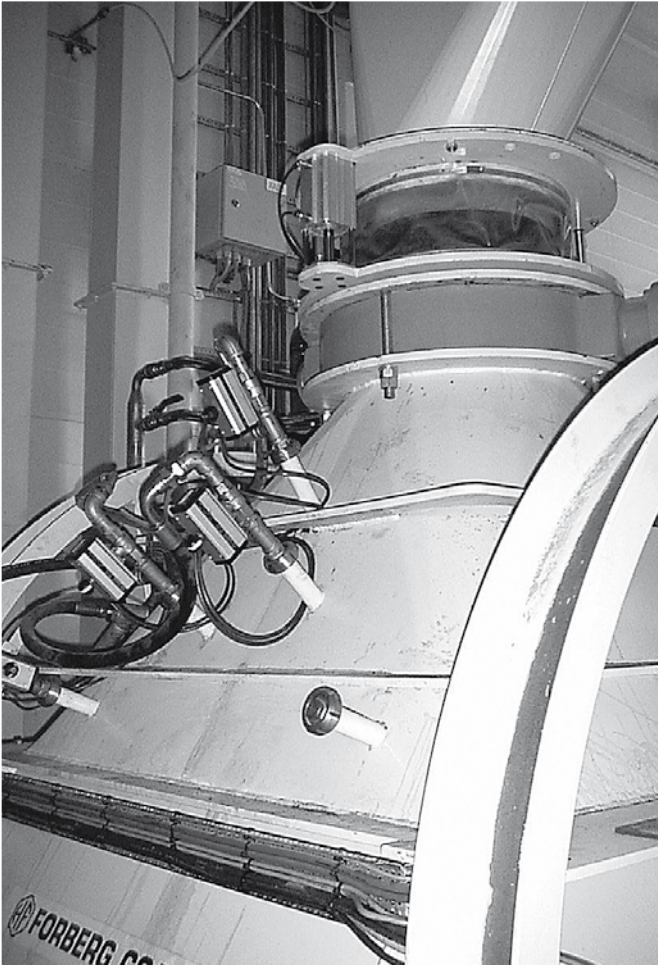

In de fabriek van 'Coppens Int.' te Helmond: het verpakken van visvoer.

zeebaars en zeebrasem in de Middellandse zee, de garnaal in Z.O.-Azië, India, Latijns Amerika en Madagaskar, tilapia in Indonesië, Afrika en Centraal-Amerika, Afrikaanse meerval in Afrika en Indonesië, Pangasius in Vietnam, de milkfish in de Filippijnen, de channel catfish in de V.S. en nog vele andere soorten op nog meer locaties. Producties van vissoorten die vanaf niets in enkele jaren naar producties van tienduizenden of soms honderden duizenden tonnen per

jaar gegroeid zijn. Dat zal in Nederland niet snel gebeuren. Daar zijn hier het klimaat, de voorzieningen en de markt niet voor. Professor Huisman en dhr Heinsbroek hadden gelijk, visteelt in Nederland is mogelijk maar het blijft behelpen. De echte mogelijkheden liggen in het buitenland.

Waarin Nederland wel significant in ver-
tegenwoordigd is en wellicht nog meer
potentie heeft is op het gebied van kennis
gerelateerd aan Aqua-
cultuur. Hieruit ontle-
nen de Leerstoelgroep
Aquacultuur en Visse-
rij in Wageningen en
de visvoederbedrijven
Coppens, Nutreco, en
Provimi. Viskweeksysteem- en toebehoor-
leveranciers als Catvis,
Hesy, Fleuren en Nooij-
en geven de Neder-
landse viskwekerijen en
verschillende anderen
bestaansrecht. De bin-
dende factor in dit Ne-
derlandse intellectuele
bezit is sinds jaren het
Nederlands Genoot-
schap voor Aquacul-
tuur. Een belangrijk or-
gaan dus dat hopelijk
nog een lang bestaan
zal leiden.

*Lage druk extruder van
Coppens te Helmond.*